UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLIIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

quo fuerunt inciſæ arbores fructiferæ,& non cæduæ,
ſecus ſi arbores cæduæ fuiſſent inciſæ,quoniam tunc
notabilis deterioratio requireretur,ſic ut ibi per Ale
xandrum . Et de dolo ſeu lata illius culpa in caſu no-
ſtro ſatis conſtare dicitur,exquo promisſioni ſuæ iu-
ratę contrauenit.¶Ad ultimum reſpondeo , ꝙ con-
feſsio,ſeu depoſitio Bernardini fratris illorū de De-
75 ſideriis nihil eis nocet,†quoniam licet ipſe tempore
ſocietatis,& communionis negotia domus,& ſocie-
tatis gereret,& ſic adminiſtrationem haberet , tamē
confitendo , ac deponēdo poſt diuiſionem inter eos
factam,ꝙ is licentiam conductori dedit de inciden-
do arbores,& illi caducitatem remiſit, talis ſua cōfeſ
ſio , & depoſitio nocere non debet , ex quo facta fuit
circa ea,quæ ſolum ad damnum,& incommodum a-
liorum ſuorum fratrum,& ſociorum,& non ſuū ten-
dunt,ita colligitur in terminis ex iis,quæ uoluit Ale-
76 xan.in conſi.46.uol.5.in 2.col.adducens id,†quod di
citur de confesſione cedentis,ꝙ illa ceſsionario non
præiudicat,ſi per eam ſolum ipſi ceſsionario præiudi
cium fieri dicatur per Spec.in tit.de ceſsio.act.in §.1.
uerſi.ſed nunquid.& per Ioan.And.in addit.ad Spec.
in tit.de ſenten.in fi.& per Ant. de Butr. in c.quāuis.
in 3.col.de re iud.cum multis ſim. alleg. per Alex. in
d.conſi.ex cuius dictis deciſio huius dubij ad fauorē
illorum de Deſideriis colligitur. Laus Deo.

S V M M Æ.

1 *Promiſſio per minorē de retrouendendo uenditori rem à ſe emptā facta ſine ſolemnitate ſtatuti prohibentis uenditionem,& alienationē rei minoris fieri abſq; certa ſolēnitate ē ipſo iure nulla.*
Quid ſi cum iuramento facta eſſet,& ſtatutum reprobaret iuramentum,& prohiberet ſub pœna iuramentum minori prꝗſtari, illoque aduerſus minorem uti,num.4.8.19.& 21.
2 *Alienare qui non poteſt,nec de alienando promittere poteſt.*
3 *Statutum prohibens alienationem rei minoris prohibet etiam promiſſionem alienationis.*
4 *Iuramentum,quod non poteſt per ſcripturam probari ex diſpoſitione ſtatuti,contractum,& actum nullum validare non poteſt.*
Et an hoc verum ſit,nu.21.cum ſeq.
5 *Statutum,ſicut lex,poteſt uim iuramenti reprobare, & quoad abſolutionem,& remiſſionem iuramenti uim apoſtolici debet.*
De hoc uideas num.21.cum ſequen.
6 *Iuramentum ſicut per pactum,& per eum , in cuius fauorem fuit prꝗſtitum,ita & per ſtatutum remitti poteſt.*
Et quomodo hoc uerum ſit,nu.21.cum ſeq.
7 *Iuramenti abſolutio concedi,& impetrari poteſt , quando ſtatutum illud improbat.*
8 *Minor de iure communi poteſt cum iuramento non ſolum locare, & promiſſionem de uendendo facere,ſed etiam uendere, & donare,& ratione ſui iuramenti alienationem obſeruare tenetur.*
9 *Diſpoſitio auth.ſacramenta puberum.C.ſi aduer.uend.eſt fauorabilis,locumq; habet in omnibus contractibus etiam improprijſſimè ſumptis,ac etiam in diſtractibus,*
10 *Minor cum iuramento alienans de iure communi non poteſt à iuramento abſolutionem,ſeu relaxationem petere,niſi ex alienatione aliter eſſet enormiter læſus.*
11 *Nec habilitationem ad effectum agendi , & contraueniendi.*
12 *Iuramentum minoris confirmat contractum aliàs nullum ex diſpoſitione ſtatuti,& minor iuramētum ſuum ſeruare tenetur,quādo iurauit non cōtrauenire ratione minoris ætatis, uel alia quauis ratione,ſiue ſtatutum loquatur in rem, ſiue in perſonam contra Bar.in auth.ſacramenta puberum.C.ſi aduer. uend.*
13 *Habilitationem, ſeu relaxationem, uel abſolutionem à iuramento quis petere,& impetrare non poteſt,quando in mora faciendi illud , quod iurauerat, per interpellationem, aut aliter iam fuit conſtitutus,& periurium iam incidit.*
14 *Contractus aliàs nullus,et reuocabilis per ratificationem ſæpius factam confirmatur ita,quod illi contraueniri nequeat.*
15 *Geminatio actus,& conſenſus eſt fortior,redditque actum aliàs reuocabilem irreuocabilem.*
16 *Reſciſſionis,& inualiditatis contractus iurati ſententia ... poteſt,niſi prius relaxatio,ſeu abſolutio à iuramento ... petrata,nec ſola habilitatio abſque cauſæ cognitione ... citatione ſufficit.*
17 *Habilitatio à iuramento abſque cauſæ cognitione, et ci... tis quando concedi poſſit.*
18 *Cōductor cū pacto de ſibi retrouēdēdo pretiū unà cū ... pore debito legitimè deponendo nō tenetur in ... nem affictum,& locatorē ad retrouendendum ...*
19 *Minor rem à ſe emptam non poteſt uenditori pign... decreto,& ſolemnitate iuris.*
Niſi iuramentum adhibuiſſet.
20 *Et quando hoc procedat.*
21 *Statutū laicorū uim iuramēti tollere,et ſuper illo ...*
22 *Statutum laicorum prohibens contractum minoris ... ſolemnitate,etiam ſi minor cum iuramento prom... bligaſſet,non eſt ſeruandum in caſu,quo iuratum ...*
23 *Etiam ſi ſtatutum diceret,quod iuramentum præſum... tum dolo,uel metu.*
24 *Idem etiam,ſi ſtatutum pœnam imponeret uenientibus ... di contractum,& talia iuramenta recipientibus.*
25 *Statutum diſponens , quòd minor non admittatur in ... ad iurandum,& ſic iurauerit, iuramentum nullo ... tis redigatur ſub certa pœna impoſita admittenti ... & in ſcriptis redigenti,non prohibet,neque induc... iurans ad obſeruantiam iuramenti teneatur.*

EPITOME.

Locationem de re à minore empta fact... mento per ipſum minorem uenditori cum ... promisſione,ꝙ locator infra certum temp... dem pretio,quo is emit,conductori,& uend... lem retrouendere teneatur,abſque ſolem... ſita à ſtatuto loci in uēditione,ac alienatio... noris propter iuramentum ualere,& fact... ctorem pretii depoſitione legitima unà ... bus,locatorem minorem ad retrouendend... ri,ac cogi poſſe,hic probatur, etiam ſi ſtatut... mentum reprobaret, & ſub pœna iuramen... ſtari,& in ſcriptis redigi prohiberet.

CONSILIVM CLIIII.

Viso puncto mihi exhibito,ac dubi...
quibus reſponsū petitur,conſid...
uiter agendo,uidetur dicend...
catio facta per Antonium Mari...
tio cum pacto,& promisſione,ꝙ Anto...
neatur infra certum tempus dicto Vinc...
dem pretio,quo ipſe emit,retrouendere,...
1 nulla,& † obligatio, ac promisſio prædicta ...
ter facta abſque ſolennitate à ſtatuto requiſit...
re non ualeat per tex.not.in l.1.in fin.ff.de re...
ubi ſi minor emit fundum à Titio,ut quoad ...
ſolueretur,eſſet pignori obligatus venditori ...
non tenet,nam ubi dominium quæſitum ...
cœpit non poſſe obligari.Cum itaque in ca...
AntoniusMaria per emptionē factā rei do...
quiſiuerit,ipſe non potuit abſque decreto, ...
tate ſtatuti ad reuendendum rem ipſi uen...
bligare,ac promiſſio, & obligatio huiuſmo...
re non ualuit,ut in d.l.1.in fi.ubi Bal. inquit, ...
do dominium præcedit cōuentionē factā ...
conuentio nō ualet.Sed in terminis noſtris ...
AntonioMarię ex uenditione ſibi facta acqui...
ceſſit,locationem, & promiſſionem de retrou...
do per eum factam,ergo obligatio non tenet. ...
terea ex quo AntoniusMaria in contractu loca...
ſe obligauit , & abſq; ſolēnitate à ſtatuto requ...
pro eodē pretio Vincentio venditori retrou...
miſit, ſequit̃,ꝙ hmōi promiſſio fuit ipſo iure ...
ex ea AntoniusMaria ad retrouendendum ...
po...

poteſt, ut habetur in ſtatuto poſito ſub rubr. de cõtra
ctibus cum minore, & filiofamilias &c. quod prohibet
uenditionẽ, & alienationẽ rei minoris abſq; certa ſo-
2 lẽnitate fieri: & † qui non poteſt alienare, non poteſt
promittere. l. fi. cum ijs, q̃ ibi not. Bal. in prin. C. de fal
ſis. & facit l. oratio. cum ſimil. ff. de ſponſal. & Alex. in
conſi. 17. volu. 4. in 2. col. ibi confirmatur, nam per pa
ctum, & promiſſionẽ de uendendo adiectã in ɔ̃ctu lo
cationis ſimplicis ad modicũ tempus pro eodem pre
cio afferri poteſt præiudicium minori non ſolũ tem-
3 porale, ſed perpetuum, ut ibi per Alex. ergo † per ſta-
tutum non ſolum alienatio rei immobilis minoris, ſed
et promiſſio de alienãdo, ſeu uendẽdo dicitur prohi-
bita, ueluti et habetur clarè in dicto ſtatuto, qđ prohi
bet promiſſionẽ, & obligationẽ à minore abſq; ſolẽ-
nitate ſtatuti factã. ¶ Nec obſtat, ꝙ huiuſmodi pactũ
de retrouendendo fuerit iuramento uallatũ, ergo ſer-
uandũ eſt, cũ poſſit abſq; interitu ſalutis æternæ ſerua
ri. auth. ſacramenta puberũ. C. ſi aduer. uendi. & c. cũ
contingat. cum materia. de iureiur. Quia reſpõdetur,
4 ꝙ † ex quo iuramentũ iſtud fuit ſuper pacto nullo, in-
ualido, & a ſtatuto reprobato appoſitũ, iuramentum
non eſt ſeruandũ, nec obligat. l. non dubium. C. de le
gi. nã ſtatutum in uẽditione, & alienatione bonorũ,
& in obligatione minoris quaſdã requirit ſolemnita
tes, ac aufert omne robur ſcripturæ, in qua alienatio,
ſeu obligatio huiuſmodi facta fuiſſet, & iuramentum
reprobat, ac prohibet ſub pena iuramentũ minori p̃-
ſtari, & a iuramento aduerſus minorẽ uti; ergo nõ
ſeruata forma, nec ſeruatis ſolẽnitatibns dicti ſtatuti,
nulla ſcripturæ, & inſtrumento, in quo iuramentũ eſt
appoſitũ, fides adhibetur, nec illa ɔ̃ minorẽ ſub pœna
produci poteſt, & ɔ̃ñr tale iuramentũ non poteſt cũ
effectu contractum, ſeu pactum ualidare, cũ effectua
liter per dictã ſcripturã probari nequeat, ut habetur
5 in fine dicti ſtatuti; & † ſtatutũ, ſicut lex poteſt uim iu-
ramenti reprobare. d. l. non dubium. ibiq; Bal. & in l.
ſi quis inquilino. §. fi. ff. de leg. 1. nã quantum ad abſo-
lutionẽ, & remiſſionẽ iuramenti attinet, habet uim
apoſtolicã l. adigere. §. fi. cum gl. ff. de iure patr. & ita
uidetur ſequi Bal. in pluribus locis, maximè in l. nec
patronus. C. de oper. liber. in l. fi. ff. qui ſatiſd. cog. in l.
fi. C. de non nume. pec. & in d. auth. ſacramenta pube
rum, ibiq; Sal. qui dicit, eum non dici periurũ, qui ex iu
ſta cauſa iuramentũ deſerit. l. ſi libertus iurauerit. de
6 oper. liber. & † ſicut iuramentũ remitti poteſt per pa-
ctũ, & per eum, in cuius fauorẽ præſtitũ fuit. c. 2. cum
ibi not. de ſponſal. c. conſuluit. de uſur. & l. fi. ff. qui, &
à quibus, & per ſtatutum, quia parificari uidẽtur per
not. in rub. C. de decre. decur. lib. 10. & per Imol. in c.
cũ contingat. in 3. memb. de iureiur. Pet. de Anch. in
regu. ea, quæ. de reg. iur. in 6. & in repet. canonũ ſtatu-
ta. de conſtitutio. ¶ Præterea poſito, ꝙ iuramentũ li-
7 garet, tamen qñ ſtatutum improbat iuramentũ, ſal
tẽ uidetur poſſe à tali iuramento abſolutio concedi,
& impetrari, ut uidetur uelle Fred. de Sen. in cõſ. 272.
incip. in nomine domini, factũ tale eſt, ſtatutum &c.
ubi uoluit, ꝙ ſi ſtatutũ diſponat, promiſſionẽ factam
à minore, uel filiofamilias ſine conſenſu patris etiam
cũ iuramento nõ ualere, is nihilominus obligetur ꝑ
tex. in d. c. cũ contingat. & in c. quãuis. de pact. in 6. tñ
ex quo accipiens iuramentũ, ɔ̃ prohibitionẽ ſtatuti
ciuitatis fecit, poterit ad relaxationẽ iuramẽti cõpel-
li, uel iurans ab illo abſolui per ea, quæ habentur in c.
1. cũ ibi not. de iureiur. ¶ Præmiſſis tamen non obſtã
tibus, ſtatim ſententiã eſſe ueriorẽ exiſtimo, qñ dictus
8 Vincentius ɔ̃ præfatum Antoniummariã intentionẽ
de iure cõi fundatam habet, nã † etiam minor cũ iu-
ramento nõ modo poteſt locare, ſeu promiſſionem
de uendendo facere, ſed etiam, quod plus eſt, poteſt
uẽdere, & donare, ac ratione ſui iuramenti alienatio-
nẽ obſeruare tenetur. d. auth. ſacramen. pube. C. ſi ad-
9 uer. uendi. † cuius diſpoſitio locũ habet non ſolũ in
ɔ̃ctibus propriè, ſed etiã in ɔ̃ctibus impropriè, immò
improprijſſimè ſumptis, ut uoluit Bart. ibi in ult. col.
quia illa auth. eſt fauorabilis, ut uolunt Docto. cõiter
poſt Bar. & ideò extenditur non ſolũ ad oẽs ɔ̃ctus, ſed
ẽt ad diſtractus, vt latè habetur ibi per Moder. & Iaſ.
in col. 19. ac etiam ad quaſi ɔ̃ctus: quia iuramentum
ſemper eſt ſeruandũ, dummodo ſine interitu ſalutis
æternæ ſeruari poſſit. d. c. cũ contingat. & c. ſi uerò. de
10 iureiur. d. c. quãuis. & c. licet. de iure iur. in 6. Et † in tã-
tum minor iuramentũ huiuſmodi ſeruare inuiolabi-
liter tenetur, ut dicit tex. in d. auth. ſacramen. pube. ꝙ
non poteſt à iuramento huiuſmodi abſolutionẽ, ſeu
relaxationẽ petere, niſi ipſe aliter eſſet ex alienatio-
ne enormiter læſus, ut concludunt Doct. per illũ tex.
in d. auth. ſacramenta, ut ibi per Iaſ. col. 12. qui infini-
tos allegat. ibiq; Moderniſſ. & Abb. & Imol. in d. c. cũ
contingat. Abb. in conſ. 72. vol. j. & in conſi. 8. volu. 2.
Archi. Imol. & Gemin. in d. c. quãuis. per illum tex. in
ver. omnino. Imol. in c. quintauallis. de iureiur. & in l.
cum uir. col. 15. ff. de vſucap. Roman. in conſi. 437. in
caſu propoſito. in ult. col. & in l. qui ſuperſtitis. ff. de
acq. hæred. & Pau. de Caſt. in d. auth. ſacramenta. col.
11 3. cum ſequen. † Minus ergo poteſt concedi habilita-
tio à iuramento ad effectũ agendi, & ɔ̃ueniendi, quæ
datur ẽt parte non citata, quia datur tanquã præpara-
torium abſolutionis, & relaxationis, tũ quia dubium
eſt magnũ, an huiuſmodi habilitatio, quæ dicitur eſſe
quoddã p̄paratoriũ, poſſit abſq; cauſæ cognitione ex
abrupto, & parte nõ citata cõcedi, quia ꝙ nõ poſſint
concedi, tenent Doct. cõiter, Abb. & Moder. & vr̃ ue-
rius in d. c. j. & Imol. in c. debitores. col. 6. de iureiu. ex
quo parti p̄iudiciũ afferre poteſt, tũ quia illa eſt p̄pa-
ratorium abſolutionis, & relaxationis: & ideò ſi abſo
lutio, & relaxatio peti non poteſt, ut ſupra, minus ha-
bilitatio huiuſmodi. arg. eorum, quę habentur in c. j.
de iudi. ubi idẽ de præparatorio iudicatur, qđ de eo,
cuius cauſa fit præparatio. arg. l. oratio. ff. de ſpõſalib.
¶ Præterea quãuis Bar. in d. auth. ſacramenta. uelit, ꝙ
qñ ɔ̃ctus minoris eſt nullus, & inualidus non ſolũ rõ-
ne minoris ętatis, ſed ẽt alia rõne, ut quia forma tradi
ta à lege, uel ſtatuto nõ eſſet ſeruata, iuramentũ non
confirmet ɔ̃ctum, nec minor ad illius obſeruantiam
12 teneatur, † tñ qñ minor iurauit non contrauenire ra-
tione minoris ætatis, uel alia quauis ratione, prout in
caſu noſtro iuratũ fuit, tunc per iuramentũ cõtractus
dicitur confirmari, & minor ſuum iuramentũ obſer-
uare tenetur, ut in terminis uolunt Bart. & oẽs cõiter
in d. auth. ſacramenta pub. poſt gl. ibi. & in hoc non vi
detur uera differentia poſita à Bar. in d. auth. ſacramẽ
ta. & in l. ſi quis pro eo. in prin. in 3. mẽb. ff. de fideiuſ.
ubi diſtinguit, an ſtatutũ prohibeat ɔ̃ctũ, an verò pro-
hibeat perſonã minoris, & ſic an loquatur in rẽ, an in
perſonã, quia vtroq; caſu iuramentũ ualidat ɔ̃ctum,
& minor ad ipſius obſeruantiã tenetur, quicquid di-
xerit Bar. cuius diſtinctio cõiter dãnatur, ut habetur
per Sali. in d. auth. ſacramẽta. in ult. col. & ibi Fulgoſ.
& Paul. de Caſt. ibi. & in d. l. ſi quis ꝓ eo. in prin. & tra-
dũt canoniſtę, uidelicet Ant. Io. de Lign. Io. de Imo.
& Abb. in d. c. cũ contingat. & hæc eſt uerior, magiſq;
cõis opinio legiſtarũ, & canoniſtarum contra Bar. ut
refert, ac ſequitur Iaſ. in d. auth. ſacramenta. in 14. co-
lum. ibi quid tenẽdum &c. ubi pleniſſimè examinat,
& infinitos ita tenentes allegat. & hoc idem ſequitur
Alex. in conſ. 102. col. 11. vol. 1. in cõſi. 27. col. antepe.
eo. vol. & in conſ. 102. vol. 4. & Areti. in cõſ. 54. in cau-
ſa magiſtri &c. idẽ ſequitur affirmans cõmunem opi
13 nio. eſſe cõtra diſtinctionẽ Bar. ¶ Tertio † qñcunquẽ

quis in mora faciendi illud, quod iurauerat fuit cõſtitutus, vt quia fuerit interpellatus, vel aliter periurium inciderit, tunc habilitationem, ſeu relaxationem, uel abſolutionem à iuramento petere nõ poteſt, etſi illã petierit, nõ eſt ipſi concedẽda, & conceſſa eſt nulla, ut voluit Feder. de Sen. in cõſi. 301. qui allegat Io. And. in c. debitores. vbi hoc ẽt tenet Io. de Imol. de iureiur. & facit tex. in ſui ratione. ĩ c. quia fruſtra. de vſur. & ita conſuluit Pet. de Anch. in conſi. 194. prædictis ſubtiliter &c. & in cõſi. 327. ĩ præſenti cõſultatione, & Abb. in d. c. 1. ibiq; Fel. maximè in 1. & latius in 12. col. quicquid dixerit Ant. de Butr. in d. c. debitores. cui Imol. ibi, & Felin. in d. c. 1. reſpõdet. At in terminis noſtris Antoniusmaria habilitationem à iuramẽto impetrauit, poſtq̃ fuit in mora, & ſuper retrouẽditione interpellatus per Vincentiũ, qui ad hunc effectum pretiũ rei depoſuit, per qđ emptor dicitur in mora conſtitutus, ut eſt tex. in l. 2. in fi. cum gl. C. de pactis inter emptor. & vendit. ergo huiuſmodi habilitatio ſibi cõceſſa nullius fuit momẽti, ſibique ad effectum agendi, & cõ pactum ſuum iuratum veniendi prodeſſe non potuit: & ideò tanquam periurus nõ eſt audiendus, ſed à limine iudicij repellendus. l. ſi quis maior. cum ibi not. C. de tranſact. & per doct. in d. c. 1. & in d. c. debitores.

14 ¶Quarto † dictus Antoniusmaria, poſtq̃ Vincentio cum pacto de retrouẽdendo, & iuramẽto, ut ſupra, locauit ſępius tacitè, & expreſsè hmõi contractum locationis ratificauit, & confirmauit, modo affictus ſimpliciter recipiẽdo, & interpellando cõductorem ſup illorum ſolutione, iuxta l. cõmiſſoriè. ibiq; Bar. C. de pact. inter emp. & vẽdit. & gl. ult. in c. 1. quo temp. mil. in uſu feud. cum ſimil. ibi alleg. & modo per inſtrumẽtum publicum abſoluẽdo cum iuramẽto conductorẽ ab affictibus præteritis, & renunciãdo liti per eũ motę ſuper caducitate: per quos actus, & iuramẽtum geminatum videtur nõ eſſe licitũ dicto Antoniomariæ locatori contra locationis cõtractum venire, & denegare ſe velle pactum iuratum adimplere per ea, quæ habẽtur latè per moder. in c. ſi cautio. de fide inſtrumẽt.

15 † vbi actus, & conſenſus geminatio eſt fortior, quàm ſimplex, & reddit actum aliàs reuocabilem irreuocabilem, ut ibi per Feli. col. 11. maximè per not. à Bal. in tract. ſciſma. col. 18. quem fecit ſuper rub. C. ſi quis ali. teſta. prohib. & facit tex. in c. 1. de tregua & pac. & in

16 auth. itaque. C. commu. de ſucceſ. ¶Præterea † videĩ non poſſe ſuper reſciſſione, & inualiditate cõtractus iurati pronunciari, niſi prius impetrata fuerit relaxatio, ſeu abſolutio à iuramento, nec habilitatio abſque cauſæ cognitione, & partę non citata conceſſa per ſe non ſufficit: quoniã ſi huiuſmodi habilitatio ſola per ſe ſufficeret, & vlterius relaxatio, ſeu abſolutio neceſſaria non eſſet, utique iura abſolutionem ſeu relaxationem non requirerent, prout requirunt, cum ſolum ad hoc, ut minor, vel alius ex iuſta cauſa, puta ratione ætatis, vel læſionis poſſit iuramento ſuo, vel pacto iurato contrauenire, & obtinere, iura expoſcant prius relaxationem, vel abſolutionẽ impetrari, & de huiuſmodi habilitatione nihil dicãt, ut in c. 1. & 2. de iureiuran. c. nouit. de iud. & ita eſt de mẽte omniũ in d. c. 1. & in d. c. debitores. & latius per Imol. in d. c. cũ cõtingat. & in c. quintauallis. de iureiur. nam habillitatio, quæ fieri poteſt ẽt parte nõ citata, fit ad habilitandum perſonam, ut abſq; metu periurij poſſit relaxationẽ, ſeu abſolutionẽ à iuramẽto petere, & ſic diciĩ eſſe tanquã p̃paratoriũ relaxationis, ſeu abſolutionis, vt per Imol. in d. c. debitores. col. 6. per Oldr. in conſ. 120. & Feli. in d. c. 1. poſt Abbatẽ: alioquin ſi verũ eſſet, ꝙ ad hoc, ut ſentẽtia ſuper reſciſſione contractus ferri poſſet, ſufficeret ſola habilitatio, q̃ parte nõ citata cõcedi ſolet, ſequeretur, ꝙ ſuperflua eſſet relaxatio, & abſolutio, q̃

tamen iura requirunt, qđ minimè dicendum ... quereretur ad hæc, quod poſſet cõcedi habilita... ramẽto ad præiudicium partis abſq; cognitio... ſæ, partiſq; citatione, quod tñ doct. omnes in ... allegatis negant: Vnde cum in terminis noſtris ... niomariæ fuerit habilitatio cõceſſa ex abrupto ... que partis citatione, ſequitur, ꝙ non potuit ... tiam ſuper declaratione, ſeu reſciſſione pacti ... uendendo, ſeu cõtractus locationis deu... alia relaxatione, & abſolutione à iuramẽ... ſimplicẽ habilitationẽ à iuramẽto abſq; ... tione, & citatione partis cõceſſam maxi...

17 præiudiciũ diceretur, qđ non eſt dicend... doc. eo caſu, quo illam practicam imp... tionem ex abrupto, parteq; nõ citata adm... tur, quando ex ea præiudicium alteri non ... alioquin ſecus, ut latè per Abb. Imol. & F... præallegatis. Quare ex prædictis Antoni... lo modo poteſt contra dictum Vincentium ... ſup reuocatione, & reſciſſione cõtractus lo... ac pacti de retrouendẽdo, quinimmò ipſe ... prout iurauit, obſeruare tenetur, & ad retro...

18 dicto Vincẽtio pro eodem precio cogi pot... eſt ipſi Vincẽtio ad hoc, vt in futurum ad ſo... affictuum nõ teneatur, & dictũ Antoniũm... trãsferre dominium cogere poſſit, ꝙ prec... affictibus debito tempore legitimè depoſi... tex. clarus, & in terminis, ibiq; doc. cõmu... C. de pactis inter empt. & vend. iuncta l. ... cum iis, quæ per illa iura voluit Bar. in l. ... de vſur. & propterea cũ factum fuerit d... precio, & per dictum Vincentium petitum ... rari locum eſſe, ac fuiſſe oblationi, & cõ... cti precij, dictumq; Antoniũmariam ten... tum eſſe ad retrouendendũ, ac faciẽdum ... tum retrouenditionis pro eodẽ precio, ... diis ad ſic faciendum cõpelli debere, ſequi... tes domini iudicis ſunt declarare dictum ... fuiſſe, & eſſe validũ, & pro parte dicti Vin... potuiſſe, & Antoniũmariam teneri, vt ſupra ... quenter illum cõdemnare ad faciẽdum ... retrouẽditionis dicto Vincentio, ipſumq; ... à petitis per Antoniũmariam abſoluere, ... in expenſis cõdemnando. ¶Supereſt m... rium adductis breuiter reſpondere, & ... obſtat d. l. 1. in fi. ff. de rebus eorum. qui...

19 detur, † illũ tex. loqui regulariter, quãdo ... dominium acquiſitum rem emptã pign... ri dediſſet abſq; iuramento, nam cum res ... effecta, nõ potuit illam alienare, nec oblig... gnori dare abſq; decreto, & ſolemnitate à iu... ſita, vt ibi, ſed quando minor rem emptã ... obligaſſet, ſeu pignori dediſſet, ſecus eſſet, ... iuramentum ſuum obſeruare teneretur p... auth. ſacramẽta puberum. ut latius ſupra d... poſt Bartol. & doct. omnes: & hoc modo ... declarari poteſt d. l. 1. in fi. Secũdo poteſt ...

20 † ꝙ ille textus locum habet, quando poſt ... rem ex tit. emptionis minor ex interuallo ... gaſſet, ſeu pignori dediſſet, ut ex illo tex. ... ita intelligit Bald. ibi: Secus autem, ſi ſimul ... tinenti res per minorem empta fuiſſet ipſi ... ex conuentione obligata, quia tunc con... leret, ita dicit Bald. in d. l. 1. in fi. tres caſus ... do, an dominium procedat cõuentionem, ... tio præcedat dominium, & an vnum ſine ... periatur, & hoc vltimo caſu valet cõuentio ... ſu noſtro conuentio ſimul, vel ſaltem inco... dicitur facta, quia uno, codemque die facta ... caſu dicitur facta incontinenti, unoque ...

nullo alio actu extraneo interueniēte l. 1. §. q̄ pſens. &
l. cōtinuus in prin. ff. de veb. obl. & in l. duos. in fi. ff. de
duobus reis. cū ſimil. ibi allegatis: nā quæ incōtinenti
fiūt, dicitur ineſſe l. lecta. ff. ſi cer. peta. & incōtinēti,
& ſic uno cōtextu fieri dicunt̄, dūmodo eodē die fiāt;
nec probetur aliquē actū extraneū interueniſſe, ut in
dictis iuribus, iūcta l. ſi ex duobus. ī prin. ff. de duobus
reis cū ſi. not. ſed q̄uis hæc ſolutio ſatis defendi poſ-
ſet, præcedens tñ magis placet. ¶ Non obſtat ſm̄ funda
mentū de ſtatuto prohibente minorē poſſe alienare,
ſeu ſe obligare abſq; ſolēnitate, de qua in ſtatuto, ēt ſi
minor cū iuramēto promiſiſſet, & ſe obligauiſſet, q̄a
21 † reſponſio colligit̄ ex iis, quæ in pluribus cōſiliis di-
xit Alex. & maximè in conſ. 125. uol. 1. q̄ dictū ſtatutū
nō potuit vim iuramēti tollere per ea, quæ notat Bar.
in l. oēs populi. ff. de iuſti. & iure, nā diſponere de iura
mēto ptinet ad eccleſiā. c. fi. de foro cōpet. ī 6. & c. ue
nerabilem. de electio. & cōſequēter ſtatutū laicorum
nullo modo ſuper illo pōt diſponere c. eccleſia S. Ma
riæ de cōſtit. & c. 1. cū ibi not. de ordin. cognit. Præte-
22 rea † ſtatutū illud in caſu, quo iuratū fuit, non eſt ſer
uandū, alioquin eſſet peccati nutritiuū, & ideò nō ſer
uandū, arg. l. pactū. C. de collat. l. 1. §. & cū lex. C. de rei
vxo. actio. l. nō dubium. C. de legibus. iūcto d. c. q̄uis.
& d. c. cū contingat. & Ray. de Foriliui. in d. l. oēs po-
puli dicit ſtatutū hmōi nō eſſe ſeruandū in caſu, quo
23 iuratum fuiſſet: † quinimmò uoluit ſtatutū nō ualere,
ēt ſi non diceretur, q̄ iuramentū p̄ſumeretur extor-
tum metu, uel dolo: idem uoluit Ant. de Butr. in d. c.
cū contingat. ibiq; Io. de Imo. poſt Hoſti. in c. quem-
admodū. eo. ti. qui dicūt, q̄ diſponere ſuper iuramēto
24 ad leges ciuiles, & ſeculares nō ſpectat: † & ibi Anto.
inquit idē eſſe, ſi ſtatutū imponeret pœnā uenietibus
ad hmōi cōtractus, & talia iuramēta recipiētibus, ne
illud, quod directa uia per ſtatutū fieri nō poteſt, fieret p
indirectum. c. quāto. de priuileg. & c. cū quid una. de
regulis iur. in 6. Nec eſt differentia, an ſtatutū loquatur
in rem prohibendo ɔ̄ctum, an uerò in perſonam diri
gendo uerba ad minorē, ut ſupra dixi, quicquid dixe-
25 rit Bar. in d. l. ſi quis pro eo. Præterea † ſi benè ſtatutū
prædictum circa finē conſideret̄, nihil directè, uel indi-
rectè diſponit prohibendo iuramentū, nec permittē
do cōtra iuramentum fieri vel veniri, nam ſi ſtatutū
tale quid tētaſſet, nō valeret, ſed illud ſolum ſtatuit,
atq; diſponit, q̄ minor nō admittatur ad iurandū, &
ſi q̄ iuramentū fecerit, illud nullo modo in ſcriptis
redigatur, alioquin admittēs ad iurandū, vel in ſcrip
tis redigens in libris centum puniatur. Vnde q̄uis ad
pœnam centū in caſu noſtro fortè ex ſtatuti diſpoſi-
tione cogi potuerit, non tñ per ſtatutum dicitur prohi
bitum, neq; inductū, quin minor, qui iurauit, & cuius
iuramentū fuit admiſſum, & in ſcriptis redactum, te-
neatur iuramentū obſeruare, prout de iure ad illius
obſeruantiā tenetur, ac cogi poteſt, neq; cōtrarium
per ſtatutum introduci potuit, veluti ſupra latius di-
ctū fuit. Sed in caſu noſtro per dictū Antoniūmariam
nō fuit actū ad pœnā ſed ſolum ad reſciſſionē ɔ̄ctus,
& pacti, ideò ipſe nō poteſt obtinere, & iudex ad pœ-
nam nō petitā condēnare non poteſt. c. licet heli. de
ſimon. c. qualiter. & q̄n in fi. de accuſat. & l. ut fundus.
ff. cōmu. diuidū. & ita iuris eſſe exiſtimaui. Laus Deo.

S V M M AE.

1 Iuſiurandum quando tolleretur, & admittatur, & nu. 23.
2 Oblatio verbalis cum ſatiſdatione quando ſufficiat, & operetur idem, quod oblatio, ſeu depoſitio realis, & nu. 26.
3 Et quando etiam ſola uerbalis obtatio ſine fideiuſſore.
4 Soluere qui cum iuramento promiſit, compenſando, ſeu de compenſatione opponendo periurium euitat. Contra nu. 27.
5 Idem, ſi ex iuſta cauſa impeditus ſoluere nequeat.
6 Retrouendere ſi tibi infra certum tempus promiſi, quicquid obligando, alienando, aut aliter te inſcio, & ſine conſenſu tuo eſt factum, depoſito per te pretio, reſoluitur, & res ad te ſine aliqua obligatione reuertitur: & quomodo hoc procedat nu. 33.
Quid ſi interim uendidi alteri, & tradidi nu. 34.
7 Francandi, ſeu emendi ius, & facultatem habens offerendo pretiū dominus utiliter rei illius efficitur, utilemq́ue rei uendicationē habet contra quemcunque poſſeßorem.
Et an hoc uerum ſit nu. 35. & quomodo procedere poſſit nu. 36.
8 Vendere alicui ſi quis ſimpliciter ſit damnatus, intelligitur pro iuſto pretio, adeò quòd iuſto pretio oblato, ipſo iure, & abſq; traditione uenditio dicitur perfecta, & translatum dominium, licet damnatus vendere nollet.
Quod declaratur nu. 37.
9 Pactum de francando, ſeu vendendo factum alicui infra certum tempus, & quandocunque illi placuerit uſque ad quod tempus ſe extendat.
10 Quid ſi eſſet factum pactum etiam iuratum, & quandocunque, & omni, & quocunque tempore, nulla præſcriptione obſtante, quis poßet rem francare, emere.
11 Iuramentum intelligitur ſecundum naturam pacti, & obligationis perſonalis.
12 Pactum de francando his uerbis factum, ut liceat Titio conductori infra decennium, & quandocunqne eidem conductori placuerit, francare, & rem emere, dicitur perſonale, nec ad hæredes, & ſucceßores tranſit.
13 Maximè ſi expreſsè conuentum eſſet, quòd non poſſit francare, niſi per ſe ipſum.
14 Francandi, & emendi rem conductam pro certo pretio ius, & facultatem habens, ad hoc, ut francare, & emere poſſit, contractum prius pro parte ſua integraliter adimplere, & pretium integraliter cum omnibus affictibus decurſis, non autem pro parte deponere debet, quando pretium eſt certum, & ita expreſsè conditionaliter conuentum fuit, nec oblatio uerbalis cū fideiuſſore ſufficit.
Et præſertim ſi omnia adimplere, & obſeruare iurauit nu. 25.
15 Conditio voluntaria, & poteſtatiua debet uerè, ſpecificè, & propriè adimpleri, non autem fictè, largè, nec impropriè.
16 Dictio dumtaxat excludit oēm alium modum, præter expreſſum.
17 Pactum de francando dicitur promißo, & pactum de uendendo.
18 Obligatus ad uendendum, ſeu faciendum uenditionis inſtrumentum dicitur obligatus ad factū, & ſoluendo intereſſe liberatur.
19 Maximè ſi facultatem rei tradendæ non habeat.
20 Actio perſonalis competens habenti ius francandi, ſeu emendi aduerſus illum, qui uendere promiſit, ad rem tradendam, aliàs ad intereße, contra ſingularem ſucceſſorem non datur.
21 Vendita re uni, qui pretium integrum ſoluit, ſed non tradita, deinde uendita alteri, & tradita, ſecundus emptor præfertur, & primus non contra ſecundum agere, & rem uendicare poteſt, ſed contra uenditorē actione perſonali ad intereße agere debet.
22 Infinitatem non important illa uerba quandocunque placuerit Titio, ſed ſolum uſque ad eius uitam extenduntur.
23 Verba quandocunque, & quotieſcunque aliàs in dubio ad infinitatem apta ad certum tempus, cetamq́ue ætatem ratione ſubiectę materiæ reſtringuntur.
24 Dictio perpetuo propter ſubiectam materiam ad certum tempus, & præſertim ad tempus uitæ alicuius reſtringitur.
27 Bar. in l. amplius non peti. ff. rem rat. hab. uolens, quòd iurans ſoluere compenſando periurium euitet, communiter reprobatur.
28 Compenſando quando is, qui ſoluere iurauit, nō dicatur ſoluere.
29 Mora propter appoſitionem diei, pęnæ, & iuramenti etiam de ęquitate canonica purgari non poteſt.
20 Moram ut quis incurat, quando dies certa non eſt appoſita, neceſſaria eſt interpellatio.
31 In mora comſtitutus non poteſt legis auxilium inuocare, nec ab aduerſario compenſationem, aut relaxationem à iuramento petere, ſed omnibus, quæ ſibi acquiri, & competere ex contractu poterant, effectus eſt indignus.
32 Contraueniens contractui iurato priuatur actione illius cōtractus, ſuper quo deliquit, & non actione alterius contractus.
36 Paul. de Caſt. in l. ſi cum uenderet. ff. de pigno. actio. declatur.